

Ζουμί

Ζουμί, το, ουσ. [<μσν. ζουμίν <μτγν. ζωμίον, υποκορ. του αρχ. ουσ. ζωμός], το ζουμί. **1.** η ουσία, το συμπέρασμα, ό,τι προκύπτει από τη διαδικασία της επεξεργασίας και περιέχει συμπυκνωμένο το σύνολο: «το ζουμί της υπόθεσης είναι ότι γνώρισα έναν σωστό άνθρωπο || αφού με παίδεψε μια ώρα με πολυλογίες, έφτασε και στο ζουμί της ιστορίας». **2.** το υλικό όφελος, το κέρδος: «αν έχει ζουμί η δουλειά, τότε να πάρω κι εγώ μέρος». Από το ότι στο ζουμί βρίσκονται τα κύρια συστατικά κάθε τροφής που βράζεται ή στύβεται. **3α.** στον πλ. **τα ζουμιά**, το αυτρικό σπέρμα: «την τελευταία στιγμή τραβήχτηκα και τη γέμισα με τα ζουμιά μου». **β.** τα αίματα: «έβγαλε το μαντίλι του και σκούπισε τα ζουμιά από το πρόσωπό μου». (Ακολουθούν 19 φρ.)·

- **βάζω ζουμί**, αναλαμβάνω τις σωματικές μου δυνάμεις, δυναμώνω: «μόλις έβαλε λίγο ζουμί, άρχισε πάλι τα ξενύχτια»·

- **βράζει στο ζουμί του**, **α.** ταλαιπωρείται υπερβολικά, τυραννιέται: «χρόνια τώρα βράζει στο ζουμί του για να μπορέσει να σπουδάσει τα παιδιά του». **β.** νιώθει μεγάλη στενοχώρια, ζήλια ή και θυμό του για τις επιτυχίες κάποιου, χωρίς να το εξωτερικεύει: «απ' τη μέρα που έμαθε πως αγόρασα καινούριο αυτοκίνητο, βράζει στο ζουμί του». **γ.** ζει φτωχικά, μαστίζεται από τη φτώχεια: «απ' τη μέρα που έπεσε έξω η δουλειά του, βράζει στο ζουμί του». (Τραγούδι: *οι Έλληνες είναι λαός με βίτσια και ψωνάρα γι' αυτό τους μούτζωσ' ο θεός, τους έριξε κατάρα κι αφού πολύ δοξάστηκαν κι έφτασαν στην ακμή τους, τους έσπασε ο τσαμποκάς και βράζουν στο ζουμί τους*)·

- **βράσ' το και πιες το ζουμί του!** το αντικείμενο, το πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος, είναι εντελώς άχρηστο, οπότε πάψε να ενδιαφέρεσαι γι' αυτό: «μωρέ, βράσ' το και πιες το ζουμί του, που στενοχωριέσαι γι' αυτό το παλιόπραμα που έχασες!»·

- **βράσ' τον και πιες το ζουμί του!** είναι εντελώς ανάξιτος, γι' αυτό πάψε να ενδιαφέρεσαι γι' αυτόν: «αφού το ξέρεις πως είναι παλιάνθρωπος, βράσ' τον κι εσύ και πιες το ζουμί του!»·

- **δε βγαίνει ζουμί**, **α.** δεν υπάρχει όφελος, δεν υπάρχει κέρδος: «θα το κλείσω εκείνο το μαγαζάκι που έχω, γιατί δε βγαίνει πια ζουμί». **β.** δε βγαίνει συμπέρασμα: «όπως και να μου τα πεις τα πράγματα, δε βγαίνει ζουμί»·

- **εδώ είναι το ζουμί** ή **εδώ είναι όλο το ζουμί**, σε αυτή ακριβώς τη συγκεκριμένη δουλειά βρίσκεται όλο το όφελος, όλο το κέρδος: «πρέπει να ασχοληθούμε με εμπόριο κομπιούτερ, γιατί, στο εξής, εδώ είναι όλο το ζουμί»·

- **είναι πάνω στο ζουμί του**, βρίσκεται σε νεαρή ηλικία, βρίσκεται στο άνθος της ηλικίας του: «άσε το παιδί να γλεντήσει τώρα που βρίσκεται πάνω στο ζουμί του!»·

- **έλα στο ζουμί**, έλα στο κυρίως θέμα, στην κυρίως υπόθεση, χωρίς πολλές λεπτομέρειες πες μου τι θέλεις: «άφησε τα πολλά λόγια κι έλα στο ζουμί»·

- **η γριά η κότα έχει το ζουμί**, από σεξουαλική άποψη, η ώριμη γυναίκα παρουσιάζει περισσότερο ενδιαφέρον, γιατί είναι πιο έμπειρη από τη νέα: «του αρέσουν οι μεγάλες οι γυναίκες, γιατί η γριά η κότα έχει το ζουμί»·

- **η παλιά η κότα έχει το ζουμί**, βλ. φρ. *η γριά η κότα έχει το ζουμί*·

- **κρέας μπαίνει, κρέας βγαίνει, το ζουμί κέρδος μένει**, βλ. λ. [κρέας](#)·

- **με πάνουν τα ζουμιά**, αρχίζω να κλαίω από συγκίνηση: «κάθε φορά που βλέπω κάποιο δραματικό έργο, με πάνουν τα ζουμιά»· βλ. και φρ. *με παίρνουν τα ζουμιά*·

- **με παίρνουν τα ζουμιά**, **α.** αρχίζω να αιμοραγώ, ιδίως μετά από δυνατό χτύπημα στο πρόσωπο: «με την πρώτη γροθιά που έφαγα στη μύτη, με πήραν τα ζουμιά». **β.** (για γυναίκες) λερώνομαι από το αυτρικό σπέρμα: «την τελευταία στιγμή τραβήχτηκα, αλλά με πήραν τα ζουμιά στο φόρεμα»· βλ. και φρ. *με πάνουν τα ζουμιά*·

- μου πάει ζουμί, **α.** έχω έντονη διάρροια: «έφαγα κάτι που με πείραξε κι όλο του βράδυ μου πήγε ζουμί». Συνών. μου πάει νερό (α) / μου πάει τσίρλα (α). **β.** φοβάμαι υπερβολικά, τρομοκρατούμαι: «μόλις τον είδα με το μαχαίρι στο χέρι, μου πήγε ζουμί». Συνών. μου πάει έξι κι ένα ή μου πάει έξι και μία / μου πάει νερό (β) / μου πάει πέντε πέντε / μου πάει ριπιτίδι / μου πάει τρεις και δέκα ή μου πάει τρεις και μία ή μου πάει τρεις τριανταμία / μου πάει τσίρλα (β).

- μπαίνω στο ζουμί, μπαίνω στην ουσία ενός θέματος: «μια ώρα μου μιλάς κι ακόμη δεν μπήκες στο ζουμί της υπόθεσης».

- πάνω στο ζουμί, στο επίκαιρο σημείο, τη στιγμή που η υπόθεση ή η κατάσταση άρχιζε να παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον: «ήταν έτοιμος να μας τα πει όλα, αλλά πάνω στο ζουμί τον φώναξε ο πατέρας του κι έφυγε || την πήγα στο δωμάτιο κι αρχίσαμε τα ζαχαρώματα, αλλά πάνω στο ζουμί ήρθαν οι γονείς μου και φύγαμε όπως όπως».

- σιγοβράζει στο ζουμί του, βλ. φρ. βράζει στο ζουμί του.

- τι 'ν' ο κάβουρας τι 'ν' το ζουμί του! βλ. λ. [κάβουρας](#).

- τσιγαρίζεται στο ζουμί του, βλ. φρ. βράζει στο ζουμί του.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας